

LXVII. Nemzeti Kulturális Alap

Bús Balázs
mb. főigazgató

Budapest, 2022. szeptember „08.”

Csák János
az Alap felett rendelkező miniszter

Budapest, 2022. szeptember „11.”

Alap fejezet száma és megnevezése:	LXVII. Nemzeti Kulturális Alap
Alap felett rendelkező megnevezése:	Emberi Erőforrások minisztere
Alapkezelő megnevezése:	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

Nemzeti Kulturális Alap 2021. évi beszámolójának indokolása

I. Összefoglaló adatok:

2021-ben a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) forrásai terhére 10638 db pályázat került elbírálásra, ebből a támogatott pályázatok száma 7265 db volt. Az előző évhez képest, a beérkezett pályázatok száma 2851 darabbal csökkent, míg a támogatott pályázatok száma 889 darabbal lett kevesebb.

Az NKA-ból – az éven túli kötelezettségvállalásokkal együtt – a Kollégiumok által döntött, a pályázók részére megítélt támogatás összege 24 588,9 millió forint volt, ebből az Alapból nyújtott támogatások kiadási címen 2021-ben a ténylegesen kifizetett összeg 23 468,8 forint volt lett.

A támogatott pályázatok darabszáma 2021. évben 11,0%-kal csökkent az előző évhez képest, míg a megítélt támogatás összege 200,8%-ra emelkedett az előző évi maradvány beemelésének köszönhetően a bázis időszakhoz képest. 2020-ban az egy pályázatra jutó támogatás átlagos összege 1,5 millió forint volt, míg ez az összeg 2021. évben 3,4 millió forintra növekedett.

A pénzügyi elszámolások elfogadását és a szakmai ellenőrzéseket követően 2021-ben a lezárt pályázatok száma 6220 lett. Ez jelentős elmaradást jelent az előző év hasonló időszakához képest. A nagymértékű csökkenés oka az, hogy a veszélyhelyzeti rendelkezés alapján elszámolási határidők meghosszabbodhattak. A pályázók a támogatási cél megvalósításában jelentkező nehezítő körülményekre hivatkozva éltek a veszélyhelyzet miatt, a jogszabályban engedélyezett elszámolási határidők meghosszabbításának lehetőségével.

A 2021. év a pandémia miatt rendkívülinek tekinthető. A tervezett helyszíni vizsgálatok egy részét le kellett mondani, a függőben lévőket pedig online módon kellett befejezni. A 2021-es évben szintén végeztünk klasszikus teljesítmény-ellenőrzéseket is, azonban a kialakult helyzetre tekintettel a tervezett vizsgálatoknak csak 18,8%-át áll módunkban az ismert körülmények miatt megvalósítani. A 45 darab vizsgálat 29 pályázót érintett.

II. Az Alap 2021. évi vagyoni helyzetének alakulása:

II. 1. Eszköz oldal:

Az NKA záró pénzkészlete 16 731,9 millió forint, ami 10 628,3 millió forinttal, 63,5%-kal alacsonyabb az induló pénzkészletnél. Az NKA 2021. évben támogatásra felhasználható forrása 3797,7 millió forinttal növekedett az eredeti költségvetésben meghatározott forráshoz képest az egyenleg tartási kötelezettség feloldása miatt, melyre a 614/2021. (XI. 8.) Korm. rend alapján került sor. A szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény (Kjkt.) 42-45 § alapján átadott, szerzői jogdíjból származó bevétel (2933,4 millió forint) terhére történt pályázatok kiírása a második félévre húzódott, tekintettel a források átadásának időpontjára. A 140/2021. (III.24.) Korm. rend. lehetővé tette, hogy a veszélyhelyzet

ideje alatt a maradvány teljes összege felhasználható legyen a veszélyhelyzetből eredő, a kulturális ágazatot érintő hátrányos következmények enyhítése érdekében kulturális támogatási célokra. A jogszabálynak köszönhetően került sor a kiadási előirányzat 27 360,2 millió forinttal történő megemelésére. A kedvezményezettekkel szembeni követelés állomány értékvesztéssel csökkentett összege 197,3 millió forint, az éves pályázati kifizetések 0,8%-a.

II. 2. Forrás oldal:

A 2021. évi számviteli jogszabályoknak megfelelően kötelezettségként csak a kedvezményezett által már aláírt szerződések összege jeleníthető meg. A tárgyévi kötelezettségvállalások kifizetésre kerültek, az éven túli kötelezettségvállalás összege 261,2 millió forint volt.

III. Az Alap bevételei:

6. cím Egyéb bevételek

Ezen a címen az alábbi tételekből folytak be bevételek

- a Támogatáskezelő által beszedett - az áfa bevallása, valamint a ténylegesen felmerült költségek levonása után - az Alapot megillető nevezési díj összege. 2013. évtől minden pályázó köteles a pályázati felhívásban meghatározott összegű vagy mértékű nevezési díjat fizetni, amelynek nettó összegét a kollégiumok újabb pályázatok finanszírozásához használják fel. A nevezési díj 2021. évben átutalt összege 223,8 millió forint volt;
- a kedvezményezettektől az előző évben kifizetett összegekre tárgyévben befolyt fel nem használt támogatás visszautalások, és maradvány visszafizetések összege 197,3 millió forint;
- kamat és kötbér befizetések összege 2,2 millió forint;
- a megszűnt adónemekből, a kulturális adóból a vállalkozások önellenőrzése során keletkezett befizetési kötelezettségek 2021. évi összege 0,7 millió forint volt.

7. cím Játékadó NKA-t megillető része

Az ötös lottó szerencsejáték játékadója NKA-t megillető részének eredeti előirányzata 12 700,0 millió forint volt. 2021. évben a ténylegesen befolyt összeg 10 849,4 millió forint lett. Ennek oka, hogy a játékadó bevétel alakulása rövidtávon nem kiszámítható, függhet a nyeremény halmozódásától, illetve új játéktípusok is lehetnek a versenytársai.

9. cím Szerzői jogi törvény alapján a közös jogkezelőktől származó befizetések

A Kjkt. alapján a közös jogkezelő szervezetek jogdíjbevételeiknek, valamint a tagdíjából és a közös jogkezelésen kívüli tevékenységből származó bevételeiknek a támogatási politikában meghatározott részét felhasználhatják közösségi – kulturális – célra az NKA részére történő átadással. 2021. évben ezen a jogcímen, kulturális célú felhasználás érdekében az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesülettől (Artisjus) 207,8 millió forint jogdíjbevétel folyt be.

A Kjkt. alapján az ismeretlen, vagy ismeretlen helyen tartózkodó jogosultat megillető, három éven túl ki nem fizethető jogdíjak 90 %-át a közös jogkezelő szervezet köteles az NKA részére átadni, kulturális célú felhasználás érdekében. 2021. évben az Artisjus 586,4 millió forint, az Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület (EJI) 327,8 millió forint, a HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület (HUNGART) 23,6 millió forint, a Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete (MASZRE) 55,2 millió forint, a Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesület (MAHASZ) 58,0 millió forint, a Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület (MISZJE) 3,5 millió forint, a FilmJUS Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesülete 19,0 millió forint jogdíjbevételt utalt át ezen a jogcímen.

Az Artisjus és a Magyar Reprográfiai Szövetség a Kjkt. értelmében a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben (Szt.) meghatározott díjakból származó, kezelési költséggel csökkentett bevétel 25%-át a kulturális célokra kell felhasználni. Az NKA az átvett összeget a Nemzeti Kulturális Alapról szóló törvényben (továbbiakban: NKA tv.) foglalt támogatási célokra használja fel a jogszabályban meghatározott jogosulti csoportok javára. Az üres hang- és képhordozók jogdíjából 2021. évben az NKA-nak 1652,1 millió forint bevétele származott, amely fedezetet nyújtott a Hangfoglaló Könyűzene Támogató Program, a Filmművészet Kollégiuma, a Fotóművészet Kollégiuma, a Halmos Béla Program Ideiglenes Kollégiuma, az Iparművészet Kollégiuma, az Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma, a Képzőművészet Kollégiuma, a Könyűzene Kollégiuma, a Szépirodalom Kollégiuma, a Színházművészet Kollégiuma, a Táncművészet Kollégiuma és a Zeneművészet Kollégiumához beérkezett pályázatok támogatására.

IV. Az Alap kiadásainak teljesítése:

1. cím Alapból nyújtott támogatások

Az előirányzat felhasználása a NKA tv. előírásával összhangban, az NKA felett rendelkező miniszter és az NKA Bizottsága által meghatározott támogatási célok alapján történik. A kiadások teljesítése főként pályázati rendszerben történik, melyekről az NKA felett rendelkező miniszter által létrehozott kollégiumok döntenek, a Bizottság által meghatározott támogatási célok figyelembe vételével. A kollégiumok a keretek ismeretében – amelyeket a jóváhagyott költségvetési törvény ismeretében határoz meg a Bizottság – fogalmazzák meg a pályázati felhívásaikat és döntenek arról, hogy az adott évben mely területre fordítanak nagyobb súlyt.

Az NKA tv. 7. §-a meghatározza, mely célokra adható támogatás és amelyeken a következő kifizetések történtek:

1. Nemzeti és egyetemes értékek létrehozásának, megőrzésének, terjesztésének támogatása

Az NKA legjelentősebb kifizetési jogcíme, minden kollégium ír ki a címhez tartozó altémákban pályázatot. Ezen a törvényi soron a legjelentősebb kiadás a lap- és könyvkiadás, kiadványok, periodikák támogatása. Jelentős kifizetések történtek a Szépirodalom Kollégiuma alkotóművészek támogatására, a Színházművészet Kollégiuma produkciók megvalósítására és forgalmazására, a Közgyűjteményi tevékenységek támogatására, illetve a Miniszteri keret terhére történt támogatásokra. Összességében ezen a jogcímen 7392,1 millió forint kifizetés történt.

2. Évfordulók, hazai fesztiválok és rendezvények, valamint azokon való részvétel támogatása

Az NKA másik legjelentősebb kifizetési jogcíme; a szerzői jogdíj bevételek következtében a legjelentősebbek a Hangfoglaló Könyűzene Támogató Program Kollégiuma, a Zeneművészet Kollégiuma és a Könyűzene Kollégiuma által a könnyű- és komolyzenei hangversenyek megtartására kiírt pályázatok. Jelentős kifizetések történtek még ezen a jogcímen a Filmművészet Kollégiumánál, a Képzőművészet Kollégiumánál, a Szépirodalom Kollégiumánál, illetve a Miniszteri keret terhére történt támogatásokra. Összességében ezen a jogcímen 7139,6 millió forint kifizetés történt.

3. Nemzetközi fesztiválok, rendezvények és azokon való részvétel

Ezen a címen a legnagyobb volumenű a Népművészet Kollégiuma, a Kulturális Fesztiválok Kollégiumának és a Hangfoglaló Könyűzene Támogató Program Kollégiuma a pályázati kifizetései. Ezenfelül a közművelődési tematikájú felhasználás is jelentős. Összességében ezen a jogcímen 577,9 millió forint kifizetés történt.

4. Művészeti alkotások új irányzatai, új kulturális kezdeményezések támogatása

A művészeti tematikájú kollégiumok támogatása jelentős ezen a jogcímen. A művészeknek alkotóművészeti tevékenységére nyújt támogatást ez a jogcím. Összességében ezen a jogcímen 717,2 millió forint kifizetés történt.

5. Kultúrával kapcsolatos tudományos kutatások támogatása

A cím 2021. évi kiadása 71,0 millió forint, melyből a legjelentősebb a Hangfoglaló Könnyűzene Támogató Program Kollégiuma zeneművészeti tevékenység támogatása és a Miniszteri keret terhére történt kifizetés.

6. Épített örökség, építőművészet támogatása

Az NKA műemlékek és műemlék jellegű épületek állagmegóvására, veszélyelhárításra, régészeti feltárásokra és a műemlékvédelem népszerűsítésére 139,3 millió forintot fizetett ki.

7. Kultúrateremtő, közvetítő, valamint egyéni és közösségi tevékenységek támogatása

A könyvtárak eszköztámogatása, szolgáltatásfejlesztés, közművelődési intézmények által szervezett programok kiadása, cirkuszművészeti programok finanszírozása tartozik a cím alá.

Új kollégium kifizetése is megjelenik ezen a törvényi soron, a Petőfi 200 Ideiglenes Kollégium, mely a Petőfi-bicentenárium alkalmából a magyar anyanyelvi kultúrát középpontba helyezve olyan programok, események, alkotások megszületését ösztönzi a kultúra valamennyi területén, amelyek a további kétszáz évre is biztosítják az anyanyelvi kultúra fennmaradását a Kárpát-medencében.

A 140/2021. (III.24.) Korm. rendelet megjelenésével, lehetővé vált, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt, a veszélyhelyzetből eredő, a kulturális ágazatot érintő hátrányos következmények enyhítése érdekében kulturális támogatási célokra a maradvány terhére jelentős kifizetés történhessen ezen a jogcímen.

Az állandó és ideiglenes kollégiumoknak lehetőségük volt a jóváhagyott keretük 10%-ának mértékéig egyedi igényeket támogatni. Összességében ezen a jogcímen 7383,7 millió forint kifizetés történt.

8. Szakmai díjazáshoz való hozzájárulás

A zenei díjakhoz való hozzájárulást pályázat útján nyerték el az adományozó szervezetek. Összességében ezen a jogcímen 40,0 millió forint kifizetés történt.

9. Nemzetközi tagdíjak

A nemzetközi tagdíjak nem jelentős kiadási tétele többek között az Architects Council of Europe, az Association Européenne des Conservatoires (AEC), az International Society for the Performing Arts (ISPA), a World Association for Symphonic Bands and Ensembles (WASBE), International Music Council (IMC), a Federation International Musicians (FIM), Der Richard-Wagner-Verband International (RWVI), a European Choral Association - Europa Cantat (ECA – EC), a European Orchestra Federation (EOFED), az International Academy of Ceremics (IAC), a European Textile Network (ETN), az International Association of Art (IIA/AIAP), a World Green Building Council (WorldGBC), a European Music School Union (EMU), az International Union of Architects (UIA), az International Network for Contemporary Performing Arts (IETM), a Pearle-Live Performance Europe (PEARLE) és az Intercolor nemzetközi tagdíjakhoz való hozzájárulást biztosítják. A felhasználás 7,3 millió forint volt ezen a címen.

10. Egyéb dologi kiadások

A kulturális adó, mint bevételi jogcím megszűnt 2019. január 1-vel, azonban az adózók rendezhetik a korábbi évekből fennálló befizetési kötelezettségüket, vagy visszakérhetik a

túlfizetést. A túlfizetést a Nemzeti Adó- és Vámhivatal visszautalja az adózónak, és egyúttal a fedezetet inkasszálja a NKA számlájáról ennek a 2021. évi összege 0,7 millió forint volt. A visszatérítések miatti negatív közhatalmi bevételek nullára módosítása év végével meg kell történnjen. A fedezetet ez a jogcím nyújtja.

2. cím Működési kiadások

A kezelő szervezet részére fizetett támogatási kiadás 1098,4 millió forint volt, az NKA bankköltségére és tranzakciós díjára 11,7 millió forint került kifizetésre.

4. cím Kulturális célú központi költségvetési szervek működési kiadásainak támogatása

Az NKA tv. 7/C. § (2) bekezdése rendelkezik az Emberi Erőforrások Minisztériuma irányítása, valamint felügyelete alá tartozó kulturális célú központi költségvetési intézmények működési kiadásainak egyszeri, adott év költségvetését kiegészítő támogatási összegről, amelyet az NKA szabályainak megfelelő módon lehet igényelni, és elbírálásáról a miniszter dönt. Az EMMI kulturális államtitkársága irányítása alá tartozó központi költségvetés szervek működési kiadásainak egyszeri kiegészítése 255,6 millió forint.

V. A teljesített költségvetési bevételek és költségvetési kiadások számszaki bemutatása:

Megnevezés	Millió forintban egy tizedessel	
	2021. évi Költségvetési kiadások	2021. évi Költségvetési bevételek
Egyéb bevételek		423,4
Az ötös lottó szerencsejáték játékadójának NKA-t megillető része		10 849,4
Szerzői jogi törvény alapján közös jogkezelőtől származó befizetések		2 933,4
Alapból nyújtott támogatások	23 468,8	
Működési kiadások	1 110,1	
Kulturális célú, központi költségvetési szervek működési kiadási támogatása	255,6	
Összesen:	24 834,5	14 206,2

